

LAUSUNTO

Helsinki 24.6.2024

Sosiaali- ja terveysministeriö

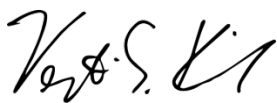
Viite: VN/31908/2023

Asia: Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat)

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveystieteellinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on yli 240 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäsenenä yli 70 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja: asiantuntijalääkäri Kati Myllymäki, kati.myllymaki@soste.fi, p. 040 450 6354
erityisasiantuntija Minttu Ojanen, minttu.ojanen@soste.fi, p. 050 462 3347

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
SOSTE Finlands social och hälsa rf
SOSTE Finnish Federation for Social Affairs and Health

www.soste.fi

SOSTE kiittää mahdollisuudesta lausua terveydenhuoltolain muuttamisesta.

Sairaalaverkon uudistamisen tarkoituksena on erikoissairaanhoidon kustannusten hillintä. Uudistamista perustellaan hoidon laadun varmistamisella, potilasturvallisuudella ja työvoiman riittävyydellä. Myös terveydenhuollon vuokrahenkilöstön ylisuuret kustannukset perustelevat päivystysverkkoon puuttumista.

SOSTE toteaa, että päihteiden vieroitushoidon lisääminen kiireelliseksi hoidoksi on tärkeää ja hyvä uudistus.

Myös saattohoito tulisi lisätä kiireelliseksi hoidoksi terveydenhuoltolakiin - kuten STM työryhmä ehdotti jo vuonna 2021. Perusteluna on se, että saattohoitopotilaan tilan akuutti heikkeneminen edellyttää nopeaa hoitopääsyä, eikä kuolevaa potilasta tule hoitaa päivystysyksikössä eikä häntä voi laittaa jonottamaan hoitopääsyä.

SOSTE kiinnittää huomiota palveluiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen. Vanhusväestö on suuri päivystysten käyttäjäryhmä. Huolta herättää palveluiden siirtyminen etäämmäksi, myös potilasturvallisuuden, hoidon saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Erinomainen uudistus on kevyttä anestesiaa ja/tai puudutusta vaativan päiväkirurgian mahdollistaminen myös muissa yksiköissä kuin keskussairaaloissa. Nykysäädösten mukaan yksityissektorilla on voitu tuottaa sellaista yleisanestesiaa edellyttävää päiväkirurgiaa, mikä on julkisella puolella kielletty. Tämä on erikoinen tilanne, eikä ole perusteltavissa potilasturvallisuudella. Samoin tämä on hyvä uudistus esimerkiksi anestesiassa toteutettavia hammaslääkäritoimenpiteitä varten.

Kokonaisuudessa tulee myös arvioida uudistuksen vaikutukset terveydenhuollon ammattilaisten koulutukseen. Mikäli hoitoalan ammattilaisten ja lääkäreiden koulutuksen, harjoittelun mahdollisuudet vaikeutuvat ja supistuvat, niin tällä voi olla radikaaleja vaikutuksia sekä koulutusmääriin ja sitä kautta työvoiman saatavuuteen niillä alueilla, joiden sairaaloiden toimintaprofiili yksipuolistuu ja supistuu.

SOSTEn ei ota kantaa yksittäisten sairaaloiden muutoksiin. SOSTE kiinnittää kuitenkin huomiota Kymenlaakson hyvinvointialueella Kouvolan Ratamokeskukseen (yhteispäivystykseen) joka palvelee myös psykiatrisen erikoissairaanhoidon sairaalaa Kuusankoskella. Tätä pitäisi vielä harkita potilasturvallisuuden näkökulmasta. Psykiatriset potilaat tarvitsevat myös päivystyspalveluita sekä somaattisten akuuttitilanteiden tutkimusta ja hoitoa.

Kommentit sosiaalipäivystystä koskevasta erillisestä muistiosta

Tarve sosiaali- ja terveydenhuollon integroidulle asiakaslähtöiselle päivystyspalvelujen kokonaisuudelle ei ole kadonnut mihinkään sitten edellisen päivystysuudistuksen. Päivystykseen hakeutuvien ihmisten tilanteet ovat moninaisia ja niiden hoitaminen voi vaatia sekä terveyden- että sosiaalihuollon moniammatillista osaamista. SOSTE korostaa, että päivystyksellisten sosiaalipalveluiden on oltava yhdenvertaisesti saatavilla hyvinvointialueesta

riippumatta. SOSTE katsoo, että sääntelyn purkaminen saattaa vaarantaa palvelujen tasalaatuisuuden ja yhdenvertaisen saatavuuden koko maassa. Päätöksenteon tueksi tulisi ainakin olla saatavilla ajantasaista ja täsmällistä tietoa edellisen päivystysuudistuksen toimeenpanosta sosiaalihuollon osalta.

SOSTE esittää, että sosiaali- ja terveysalan järjestöt otetaan mukaan sosiaali- ja terveysalan uudistamistyöhön. Sosiaali- ja terveysjärjestöillä on ymmärrystä palveluiden käyttäjien ja heidän yhteisöjensä tarpeista: päästään lähelle niitä ihmisiä, joita julkisen sektorin on tarpeen lähestyä ja palvella. Yhteistyö järjestöjen kanssa varmistaa, että kaikkien, myös heikoimmassa asemassa olevien ihmisten, ääni kuuluu.